

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do podręcznika *Między nami* dla klasy 8 wraz z lekturami

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Między nami* do klasy 8. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
<i>I półrocze U ŹRÓDEŁ FILOZOFII</i>					
Temat 1. <i>Czy lubisz filozofować?</i> <i>Wstęp do filozofii.</i> s. 7	* analizuje treść komiksu * wypowiada się na zadany temat * redaguje krótki tekst o końcu wakacji, stosując podane wyrazy	* omawia użycie wyrazów w podanym kontekście * wypowiada się na temat fragmentów dzieł sztuki umieszczonych na marginesie	* wypowiada się na temat filozofowania, snucia refleksji, bujania w obłokach itp. * komentuje opowiedziany żart	* ocenia zachowanie bohaterki po przeczytanym fragmencie książki pt. „Żuk w pudełku”	
Temat 2. <i>Co to jest filozofia?</i> s. 8	* pisze kilka zdań na temat tego, co jest w życiu najważniejsze * omawia treść przeczytanego tekstu	* zapisuje najważniejsze pytania, na które odpowiada filozofia * wymienia przykłady mitów	* tworzy hasło encyklopedyczne * podaje cechy filozofa * wypowiada się na temat komiksu	* przygotowuje projekt memu o charakterze filozoficznym	* przygotowuje kineograf (flipbook) pt. „Filozofia” lub „Filozof”
Temat 3. i 4. <i>Charakterystyka osoby mówiącej w utworze Wisławy Szymborskiej „W zatrzęsieniu”.</i> s. 12	* omawia treść wiersza * wybiera ilustracje pasujące do charakteru i sposobu bycia; uzasadnia wybór * tworzy piktogram do wybranej strofy	* wymienia pytania, zadawane przez podmiot liryczny * gromadzi informacje o osobie mówiącej * wypowiada się pisemnie na temat wybranej tezy, podając argumenty	* analizuje i interpretuje tekst poetycki * omawia postawę życiową podmiotu lirycznego * rozpoznaje odmianę liryki	* prezentuje pomysł na film animowany inspirowany wierszem * tworzy rozprawkę zainspirowaną wierszem	* prezentuje informacje na temat życia i twórczości Wisławy Szymborskiej

Temat 5. Czym jest kolokwializm? s. 16	* omawia znaczenie kolokwializmu; podaje kilka przykładów * odróżnia kolokwializm od innych wypowiedzi	* zastępuje kolokwializm odpowiednikiem z języka literackiego * rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach	* zmienia treść wypowiedzi w celu usunięcia kolokwializmów * wskazuje w wierszu kolokwializmy; ma świadomość ich roli jako środka stylistycznego * rozpoznaje błędy językowe	* ocenia zjawisko powszechnego używania kolokwializmów w mediach * analizuje wypowiedź bohatera bajki – króla Juliana; w wypowiedzi wyszukuje kolokwializmy i błędy językowe	* tworzy „Ilustrowany słownik najczęściej używanych kolokwializmów”
Temat 6. i 7. Poznajemy poglądy Sokratesa. s. 19	* omawia treść przeczytanych informacji * porządkuje punkty planu wypowiedzi Sokratesa	* na podstawie zgromadzonych informacji przygotowuje notatkę graficzną * wyjaśnia znaczenie znanego powiedzenia Sokratesa * redaguje treść przemówienia	* podaje powody oskarżenia filozofa i wyraża swoją opinię * analizuje sposób obrony Sokratesa * zna zasady obowiązujące w tworzeniu tekstów o charakterze retorycznym	* redaguje akt oskarżenia Sokratesa * konfrontuje poglądy filozofa ze współczesną rzeczywistością	* przygotowuje informacje na temat Sokratesa i znanych maksym filozofa
Temat 8. i 9. Jak się wypowiadać publicznie? s. 22	* zna zasady obowiązujące podczas wystąpień publicznych * wypowiada się na forum klasy	* wskazuje w tekście elementy wystąpienia publicznego * podaje cechy dobrego mówcy	* przygotowuje tekst na zaproponowany temat i wygłasza go na forum klasy	* obiektywnie ocenia wystąpienia kolegów	* przygotowuje informacje na temat słynnych mówców
Temat 10. Gorzka refleksja o życiu w utworze Metrodorosa. s. 24	* omawia znaczenie słowa: medytacja * przedstawia treść wiersza * wie, czym jest puenta	* wypowiada się na temat rozważań podmiotu lirycznego, podając odpowiednie cytaty * dopasowuje dzieło malarskie do wiersza	* podaje argumenty uzasadniające tytuł wiersza * tworzy dalszy ciąg wiersza zgodny z inną postawą wobec świata i życia	* tworzy dla rodziców kodeks sprzyjający osiągnięciu spokoju i równowagi w życiu	* przeprowadza wywiad z urodzonym optymistą
Temat 11. Redagujemy opis rzeźby „Myśliciel”	* przedstawia wrażenia związane z rzeźbą * zapisuje kilka pytań	* zna zasady redagowania opisu * opisuje dzieło sztuki	* formułuje ocenę dzieła * proponuje miejsce w Polsce, gdzie można	* redaguje opowiadanie z elementami opisu rzeźby Kaliope	* przygotowuje informacje na temat twórczości Rodina

s. 25	* odtwarza pozę, gesty myśliciela i innych wymyślonych rzeźb	* podaje informacje na temat rzeźby	by postawić replikę dzieła i uzasadnia wybór		
Temat 12. Powtórzenie wiadomości ze składni. s. 27	* dokonuje podziału wypowiedzi * rozpoznaje zdanie pojedyncze, złożone * wskazuje równoważnik zdania	* określa rodzaj wypowiedzi w tekście * redaguje wypowiedzi z podanymi wyrazami	* przekształca wypowiedzenia * udziela odpowiedzi na pytania, używając różnych wypowiedzi	* przygotowuje dla rówieśników konkurs pt. „Zgadnij, co to za wypowiedzenie?”	
Temat 13. Co na temat szczęścia myślą bohaterki powieści Barbary Kosmowskiej? s. 28	* zapisuje skojarzenia ze słowem: szczęście * wypowiada się na temat tego, czym dla niego jest szczęście * z wycinków gazet tworzy kolaż „Szczęście” * omawia treść tekstu	* ustala brzmienie przysłów, wyjaśnia ich znaczenie * gromadzi informacje na temat głównej bohaterki tekstu	* omawia, czym jest szczęście dla bohaterki opowiadania	* redaguje kartkę z pamiętnika, zainspirowaną cytatem z tekstu	* przeprowadza sondę na temat szczęścia, opracowuje wyniki i przedstawia w klasie
Temat 14. i 15. Przećwicz przed egzaminem – ćwiczenia sprawdzające. s. 31	* omawia treść wiersza * wskazuje podmiot liryczny; wymienia czasowniki, które go wskazują * określa rodzaj literacki * omawia tekst zagadki Sfinksa	* analizuje znaczenie czasownika w połączeniu z innymi zwrotami * nazywa uczucia towarzyszące poznawaniu człowieka * uzupełnia tabelę częściami mowy, informującymi o zachowaniach podmiotu lirycznego w różnych porach dnia	* podaje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy * układa zdania różnego typu z utworzonymi związkami * nazywa zjawiska fonetyczne	* charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu, wykorzystując wnioski z poprzednich zadań	
Temat 16. Świat dorosłych i dzieci przedstawiony we frag-	* omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia elementy	* opisuje świat przedstawiony przez narratora	* redaguje dalszą część rozmowy bohaterów, w której Mały Książę	* wymienia cechy łączące świat dorosłych ze światem dzieci	* wypowiada się na temat dalszych przygód Małego

<i>mencie „Małego Księcia”. s. 34</i>	świata przedstawionego * rozpoznaje narratora	* porównuje świat dzieci i dorosłych, odnosząc się do przeczytanego fragmentu	rozwija wypowiedzianą myśl		Księcia
Temat 17. <i>Jak osiągnąć szczęście? Wskazówki Seneki. s. 38</i>	* omawia treść definicji i przeczytanego tekstu * wskazuje zdania zgodne z tekstem * wyjaśnia znaczenie wyrażenia: złoty środek	* układa zdania z wyrażeniem, nawiązując do tekstu * proponuje zachowania sprzyjające osiągnięciu szczęścia we współczesnym świecie	* tworzy tekst informujący, czym dla współczesnego nastolatka jest szczęście * wskazuje sytuacje prezentujące stoicką postawę wobec życia	* porównuje poglądy Seneki na temat szczęścia ze swoimi * redaguje opowiadanie pt. „Stoik” z akcją rozgrywającą się we współczesnym świecie	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat Seneki i stoików * wykonuje projekt plakatu pt. „Stoicki spokój”
Temat 18. <i>Stoickie rady renesansowego poety – „Pieśń IX” Jana Kochanowskiego. s. 40 [lektura usunięta z podstawy programowej]</i>	* omawia treść utworu * wypowiada się na temat budowy tekstu, posługując się terminami: wers, strofa, rym	* dopasowuje przysłowia do treści pieśni i wyjaśnia wybór * rozpoznaje lirykę zwrotu do adresata * redaguje notatkę na temat utworu	* wypisuje z tekstu cytaty, które mogłyby być sentencjami; wyjaśnia ich znaczenie i proponuje odpowiedni tag * podaje argumenty na to, że podmiot liryczny prezentuje stoicką postawę wobec życia	* porównuje utwór Jana Kochanowskiego z innymi tekstami przygotowanymi przez nauczyciela	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat innych pieśni Jana Kochanowskiego
Temat 19., 20. i 21. <i>Redagujemy CV. Jak napisać list motywacyjny? s. 42</i>	* zna zasady tworzenia użytkowych form wypowiedzi * pisze wybrany tekst * wyszukuje w tekście informacje potrzebne do napisania CV i listu motywacyjnego w imieniu Jana Kochanowskiego	* tworzy CV i list motywacyjny * analizuje zamieszczone w podręczniku przykłady	* w dowolnym edytorze tekstu pisze list motywacyjny	* w imieniu wybranego poety/ pisarza/ bohatera literackiego pisze CV i list motywacyjny	
Temat 22. <i>Szczęśliwe życie we-</i>	* omawia treść przeczytanego tekstu	* nadaje tytuły akapitom * zgodnie z poleceniem	* formułuje ocenę wybranej wskazówki	* porównuje filozofię stoików i epikurejczy-	* przygotowuje informacje na temat

<i>dług Epikura.</i> s. 46	* wyszukuje odpowiednie informacje * opisuje płaskorzeźbę	analizuje poszczególne akapity	Epikura	ków; wyraża swoją ocenę	nowoczesnych stylów życia związanych ze szczęściem (hygge, lagom, ikigai)
Temat 23. <i>Refleksje na temat ludzkiego losu we fraszkach Jana Kochanowskiego.</i> s. 49	* przedstawia treść przeczytanych fraszek * wskazuje temat utworu * ustala zdania zgodne z treścią * wyjaśnia znaczenie archaizmów	* omawia funkcje elementów konstrukcyjnych, w tym puenty * rozpoznaje cechy gatunkowe fraszki * tworzy post graficzny dla mediów społeczno-ściowych zawierający radę życiową stoików	* na osi czasu przedstawia wydarzenia z życia podmiotu lirycznego, wskazując te, które mają charakter autobiograficzny * z fragmentów układa życiowe rady stoików i epikurejczyków	* przygotowuje ulotkę reklamową promującą miejsce „Pod lipą” * dostrzega związek między fraszkami a omawianymi zagadnieniami filozoficznymi	* pisze fraszkę na dowolny temat * przedstawia informacje na temat innych fraszek Jana Kochanowskiego
Temat 24. <i>Jak czerpać radość z każdej chwili w myśl „Pieśni XX” Jana Kochanowskiego?</i> s. 51 [lektura usunięta z podstawy programowej]	* omawia treść utworu * rozpoznaje elementy rytmiczne wypowiedzi * wyjaśnia znaczenie archaizmów	* udziela odpowiedzi na pytania do tekstu * charakteryzuje podmiot liryczny * zapisuje rady udzielane przez podmiot liryczny	* wskazuje fragmenty pieśni, będące sentencjami, i określa ich związek ze znanymi postawami filozoficznymi	* konfrontuje tematykę pieśni z innymi znanymi utworami * pisze „receptę dla chcących czerpać radość z życia”	
Temat 25. <i>Powtórzenie wiadomości o zdaniach złożonych współrzędnie.</i> s. 53	* rozpoznaje rodzaje zdań * wskazuje części zdania * zna zasadę interpunkcyjną	* dostrzega różnicę między zdaniem złożonym podrzędnie i współrzędnie * rysuje wykresy łatwiejszych zdań	* określa typy zdań złożonych współrzędnie * rysuje wykresy zdań * tworzy zakładkę do książki zawierającą najważniejsze informacje dotyczące poznanych typów zdań	* do komiksu tworzy zdania złożone różnego typu i rysuje ich wykresy	
Temat 26. i 27.	* omawia treść wiersza	* za pomocą rzeczowni-	* wypowiada się na	* redaguje opis sytuacji	

Co potrafię przed egzaminem? s. 56	* identyfikuje rodzaj literacki * wypowiada się na temat osoby mówiącej w wierszu * rozpoznaje rodzaje zdań	ków opisuje stan, którego doświadcza podmiot liryczny * objaśnia związek tytułu z treścią wiersza * redaguje kartkę z pamiętnika * rozpoznaje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	temat elementów opisu krajobrazu * temat wiersza odnosi do zasad filozofii epikurejskiej * tworzy różne formy czasownika * zna zasadę ortograficzną dotyczącą pisowni „nie”	* wymienia polskich laureatów Literackiej Nagrody Nobla	
Temat 28. i 29. Tekst literacki i jego adaptacja filmowa na przykładzie „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza. s. 58	* omawia fragment tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego	* rozumie, czym jest adaptacja * opisuje wystrój domu, przebieg uczty, atmosferę i zachowanie gospodarza	* wyodrębnia elementy dzieła filmowego * wypowiada się na temat adaptacji powieści * dostrzega zabiegi adaptacyjne zastosowane w obejrzanym fragmencie	* tworzy fikcyjny profil społecznościowy Petroniusza * redaguje posty ukazujące epikurejski styl życia bohatera	* pisze recenzję adaptacji „Quo vadis”
Temat 30., 31. i 32. Co jest potrzebne cynikowi do szczęścia? s. 60	* wymienia najważniejsze informacje dotyczące Diogenesa * omawia treść przeczytanych tekstów	* wymienia elementy dotyczące wszystkich utworów * rozpoznaje anegdotę	* wypowiada się na temat poglądów Diogenesa, podając odpowiednie cytaty * tworzy „receptę na szczęście”	* tworzy krzyżówkę, w której hasłem będzie słowo: cynik	* wyraża swoją opinię na temat scenariuszy kolegów
Temat 33. Obraz „Diogenes szukający uczciwego człowieka” ilustracją dnia z życia filozofa. s. 63	* opisuje obraz i nazywa jego rodzaj	* interpretuje obraz * wypowiada się na temat zachowania młodzieńca (autoportretu artysty)	* odczytuje wspólny sens fraszki i anegdoty o Diogenesie	* uwspółcześnia anegdotę o Diogenesie * redaguje opowiadanie o pobycie Diogenesa we współczesnym świecie	* pisze rozprawkę na temat: „Mieć czy być?”
Temat 34. Kim jest współczesny	* podaje skojarzenia do słowa: cynik	* układa zdania ze słowami: cynik, cynizm	* ocenia funkcję komizmu	* podaje przykłady bohaterów literackich	* pisze wypowiedź na temat: „Dlaczego

cynik? s. 64	* omawia definicję słownikową * opowiada treść komiksu	- w różnych znaczeniach * ocenia zachowanie bohatera	* wyjaśnia znaczenie aforyzmów i łączy je ze znaczeniami słów: cynik, cynizm	lub filmowych, którzy przejawiają cyniczne zachowania	nie lubimy cyników?”
Temat 35. Utrwalamy wiadomości na temat zdania podrzędnie złożonego. s. 65	* rozpoznaje rodzaje zdań * wskazuje części zdania * zna zasadę interpunkcyjną	* dostrzega różnicę między zdaniem złożonym podrzędnie i współrzędnie * rysuje wykresy łatwiejszych zdań podrzędnie złożonych	* określa typy zdań złożonych podrzędnie * rysuje wykresy zdań * tworzy zakładkę do książki zawierającą najważniejsze informacje dotyczące typów zdań	* przekształca zdania pojedyncze w podrzędnie złożone * poprawia błędy w zdaniach	
Temat 36. Życie ascety przykładem walki człowieka o doskonałość. s. 68	* omawia treść tekstu popularnonaukowego * podaje w punktach najważniejsze wydarzenia z życia świętego	* wymienia cechy literatury popularnonaukowej * uzupełnia informacje dotyczące tekstu * wymienia cechy legendy	* opisuje obraz, opowiadając przedstawioną historię * podaje powód umieszczenia na obrazie centaury	* wyjaśnia symboliczne znaczenie spotkania świętych * dostrzega różnicę między ascezą a konsumpcjonizmem * próbuje znaleźć równowagę między dwoma postawami	* przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą wybranych świętych
Temat 37. Troska o naturę – święty Franciszek patronem ekologów. s. 71	* wyszukuje najważniejsze informacje w biogramie świętego * opisuje obraz, wymieniając wydarzenia z życia świętego * omawia wybraną zasadę z Dekalogu św. Franciszka	* wymienia zasady dotyczące tworzenia apelu * na podstawie Dekalogu tworzy tekst zawierający najważniejsze treści nauki świętego	* wymienia cechy typowe dla sztuki średniowiecza * interpretuje symboliczną obecność ptaków w scenie głoszenia kazania	* redaguje apel do współczesnych utrzymany w duchu franciszkańskich idei * przygotowuje informacje na temat okoliczności powstania obrazu	* redaguje ilustrowaną baśń o przesłaniu ekologicznym
Temat 38. Utrwalamy wiadomości na temat zdania	* rozpoznaje rodzaje zdań * wskazuje części	* dostrzega różnicę między zdaniem podrzędnym podmiotowym	* określa typy zdań złożonych podrzędnie * rysuje wykresy zdań	* układa historyjkę, której mottem będzie jedno z przysłów,	

<i>podrzędnie złożonego.</i> s. 73	zdania * z pomocą rozpoznaje zdanie podrzędne podmiotowe i orzecznikowe	i orzecznikowym * wyszukuje w tekście odpowiednie przykłady zdań	* na podstawie ilustracji odgaduje przysłowia i wyjaśnia ich znaczenie	a treść będą stanowić zdania złożone podrzędnie, w tym podmiotowe i orzecznikowe	
Temat 39. Pytania filozoficzne w wierszu Mirona Białoszewskiego <i>pt. „wywód jestem ’u”</i> s. 75	* układa wiersz (pocięty wcześniej na wersy); porównuje go z oryginałem * wypowiada się na temat tekstu * zapisuje w formie zdania pierwsze skojarzenia	* wskazuje cechy wiersza wolnego * ocenia pomysł poety * uzupełnia tekst odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi * wymyśla inny tytuł wiersza	* wyjaśnia tytuł wiersza * wypowiada się na temat filozoficznego charakteru tekstu * dokonuje interpretacji głosowej * analizuje warstwę językową tekstu	* wykonuje w dowolnym programie graficznym kolaż nawiązujący do wymowy wiersza	* parafrazuje tekst
Temat 40. Związek filozofii i gramatyki. Analiza i interpretacja wiersza Jarosława Rymkiewicza. s. 76	* omawia treść wiersza * wymienia pytania, które zadaje podmiot liryczny * podaje przykłady części mowy	* określa tematykę i problematykę utworu * swoimi słowami zapisuje spostrzeżenia poety * wyraża opinię na temat wiersza	* wymienia zagadnienia, które łączą język z filozofią * określa formę wypowiedzi podmiotu lirycznego, analizując zabiegi kompozycyjne	* wyjaśnia znaczenie sentencji * wypowiada się na temat relacji między regułami języka a rzeczywistością	* parafrazuje utwór, wykorzystując jako temat inną część mowy
Temat 41. Co ma wpływ na nasze wyobrażenia o szczęściu? s. 78	* omawia treść przeczytanego tekstu * określa elementy świata przedstawionego	* ocenia różne rozumienie szczęścia przez bohaterki tekstu * wypowiada się na temat komentarzy narratorki	* ocenia zabiegi stosowane przez autorów reklam pokazujących ludzkie wyobrażenia o szczęściu	* wypowiada się na temat warunków kształtujących ludzkie wyobrażenie o szczęściu * redaguje wypowiedź na temat tego, co uważa za bezcenne	* redaguje opowiadanie, w którym przedstawi siebie za 10 lat
Temat 42. Przygotowujemy się do pisania autocharakterystyki	* w kilku zdaniach przedstawia siebie, opisuje wygląd i cechy	* analizuje pracę autorki * redaguje autocharakterystykę	* pisze dialog z artystą przygotowującym karykaturę; w rozmowie	* redaguje autocharakterystykę w formie wpisu do dziennika	* projektuje stronę internetową, na której dokona

rystyki. s. 81	charakteru * wie, jak napisać autocharakterystykę	* opowiada o swoich planach na przyszłość * podaje kilka zalet kolegi lub koleżanki	uwzględnia swoje cechy i upodobania	* porównuje się do bohatera literackiego, postaci historycznej lub osoby medialnej o po- dobnym sposobie bycia (cechach charakteru)	autoprezentacji
Temat 43. i 44. Omówienie utworu Woody’ego Allena „Moja Apologia”. s. 82	* omawia treść prze- czytanego tekstu * wskazuje tekst główny i poboczny * dzieli się wrażeniami, odczuciami * rozpoznaje monolog wewnętrzny * pracuje w grupie przygotowującej adap- tację teatralną utworu	* przedstawia bohate- rów, czasy, omawia tytuł utworu * charakteryzuje boha- tera * wyszukuje fragmenty dotyczące samooceny	* wskazuje nawiązania do filozofii * interpretuje zachowa- nia pozostałych bohaterów	* pisze monolog wewnętrzny bohatera * pełni rolę reżysera sztuki	
Temat 45. Jakie prawdy życiowe kryją w sobie afory- zmy? s. 88	* rozpoznaje aforyzm * wyjaśnia znaczenie wybranych stwierdzeń * wybrany aforyzm przedstawia w postaci piktogramu	* omawia treść bajek * wskazuje aforyzmy, którymi można skomen- tować sens utworów * wykonuje zakładkę do książki z wybranym aforyzmem	* ustala, do których tekstów nawiązują podane aforyzmy	* wyszukuje aforyzmy w znanych pieśniach, fraszkach, bajkach	* przygotowuje „Klasową Księgę Aforyzmów”
Temat 46. Regionalne odmiany języka. s. 90 [usunięte z podstawy programowej]	* odróżnia język ogólnonarodowy od dialektu i gwary * wskazuje wyrazy gwarowe	* na podstawie tekstu wymienia cechy gwary	* wypowiada się na temat doświadczeń związanych z dialektem lub gwarą	* tłumaczy tekst z gwary podhalańskiej na język ogólno- narodowy	* przygotowuje „Słowniczek wyra- zów gwarowych” związany z regio- nem, w którym mieszka
Temat 47. Jaką rolę może ode-	* omawia treść wysłu- chanego tekstu	* opowiada historię bo- hatera	* omawia tekst, wyko- rzystując kontekst	* redaguje opowiadanie o przygodach innego	* pisze charaktery- stykę postaci podob-

grać znajomość kontekstu filozoficznego? Omawiamy fragment „Historii filozofii po góralsku” Józefa Tischnera. s. 92	* dzieli się wrażeniami * redaguje opis ilustracji	* wskazuje nawiązanie do postaci Diogenesa * redaguje notatkę graficzną	- filozoficzny i osiągnięty dzięki niemu efekt humorystyczny * wyszukuje w tekście informacje	filozofa, uwzględniając elementy humorystyczne (lub inne alternatywne zadanie z podręcznika)	- nej do wybranego filozofa * przedstawia inny fragment „Historii filozofii po góralsku”
Temat 48. Młodzieńczy marsz ku doskonałości? Zbigniew Herbert „Pan Cogito a perła”. s. 94	* na podstawie definicji podaje symboliczne znaczenie perły * omawia treść tekstu * nazywa wrażenia	* wskazuje elementy świata przedstawionego * określa temat wspomnień	* wymienia sposoby na osiągnięcie doskonałości przez bohatera * ocenia postać z różnych perspektyw * podaje odpowiednie cytaty	* wyjaśnia przenośny sens sentencji w kontekście utworu * interpretuje tytuł	* wypowiada się na temat zdjęć przedstawiających joginów z klasztoru Szaolin w kontekście utworu Z. Herberta
Temat 49. i 50. Ćwiczenia utrwalające wiedzę i umiejętności z zakresu podstawy programowej. s. 95	* przedstawia treść tekstu * określa rodzaj literacki * nazywa rodzaj narracji * układa pytania do tekstu * wypisuje z tekstu nieosobowe formy czasownika	* charakteryzuje bohatera; przedstawia jego postawę życiową * wyjaśnia, na czym polega komizm opisywanej sytuacji * wyjaśnia tytuł * wskazuje odpowiednią zasadę ortograficzną	* omawia związek zachowania bohatera tekstu z poznanymi postawami filozoficznymi * tworzy rodzinę wyrazów * ocenia funkcję komizmu	* objaśnia znaczenie wyrazów * redaguje opowiadanie wzorowane na przeczytany tekst, uwzględniając co najmniej 6 elementów konstrukcyjnych	
Temat 51. Powtórzenie wiadomości na temat imiesłownego równoważnika zdania. s. 97	* rozpoznaje imiesłowy * tworzy imiesłowny równoważnik zdania	* wskazuje wypowiedzenia z imiesłownym równoważnikiem zdania * rysuje wykresy zdań	* przekształca zdania z imiesłownym równoważnikiem zdania na zdania podrzędnie złożone	* dopasowuje zdania do wykresów * stosuje zasady interpunkcyjne dotyczące zdań złożonych	
Temat 52. i 53.	* rozpoznaje rodzaje	* umieszcza na osi czasu	* podaje informacje	* sporządza notatkę	

<i>Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień poznanych w rozdziale „U źródeł filozofii”.</i> s. 99	literackie * podaje omówione w rozdziale przykłady utworów reprezentujące dany rodzaj * objaśnia znaczenie wybranych haseł z krzyżówki	nazwiska autorów omawianych utworów * rozpoznaje cytaty i fragmenty dzieł zawartych w tym rozdziale * podaje przykłady środków stylistycznych	o autorze, czasie powstania i tematyce wybranych utworów * objaśnia znaczenia wszystkich haseł z krzyżówki	dotyczącą omawianych utworów Jana Kochanowskiego	
<i>Temat 54.</i> <i>Co potrafię przed sprawdzianem?</i> s. 102	* omawia treść przeczytanego wiersza * wskazuje osobę mówiącą i temat wypowiedzi	* wypowiada się na temat ważnego elementu nadającego sens życia według osoby mówiącej * wskazuje zdania zgodne z tekstem	* zapisuje pytania filozoficzne, na które można znaleźć odpowiedź w tekście * wykonuje wykresy zdań złożonych i uzasadnia użycie przecinka	* analizuje myśli S.J. Leca, wskazuje wśród nich aforyzmy i wyjaśnia ich sens * wymienia utwory z podręcznika o podobnej wymowie	
<i>Temat 55.</i> <i>Nasz projekt.</i> s. 104	* pracuje w grupie, wykonując przydzielone zadanie	* gromadzi materiał do przygotowania filmu niemego dotyczącego starożytnych filozofów, ich poglądów i dokonań	* tworzy fragmenty scenariusza	* nadzoruje pracę grupy i dokonuje poprawek podczas tworzenia scenariusza	
<i>II półrocze WARTOŚCI I WYBORY</i>					
<i>Temat 56.</i> <i>Wartości i wybory.</i> <i>Wprowadzenie do tematyki rozdziału.</i> s. 105	* wypowiada się na temat tego, co jest najważniejsze w życiu * wypisuje skojarzenia ze słowem: wartość	* przedstawia w chmurze tagów najważniejsze wartości * opracowuje definicję słownikową słowa: wartość	* wypowiada się na temat motywów, wartości potrzebnych do dokonania wyboru * przypomina historię mitologicznych bohaterów	* redaguje opowiadanie dotyczące wybranej postaci mitologicznej	* wykonuje lapbooka pt. „Bohaterowie literaccy i ich ważne życiowe wybory”
<i>Temat 57.</i> <i>Zdrowie jako wartość – bajka Ignacego Krasickiego pt.</i>	* omawia treść utworu * wyraża zdanie na temat wartości zdrowia * uzupełnia notatkę	* wyjaśnia znaczenie metafor * wymienia cechy gatunkowe bajki	* formułuje zasady zdrowego stylu życia dla nastolatków * pisze współczesną	* redaguje artykuł do gazetki dotyczący zdrowego odżywiania, lub ulotkę informa-	* przeprowadza wywiad z osobą promującą zdrowy styl życia lub nagry-

„Człowiek i zdrowie”. s. 106	dotyczącą utworu	* omawia przesłanie utworu * przygotowuje plakat prezentujący ideę ochrony kuchni regionalnej	bajkę zachęcającą do zdrowego stylu życia	cyjną na temat form aktywności, w które można się zaangażować	wa krótki film promujący takie zachowania
Temat 58. O co walczy bohater powieści Kazimierza Szymborskiej pt. „Tetrus”? s. 107	* omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego	* nazywa typ narracji * opisuje sytuację, w której znalazł się bohater, i w jaki sposób na nią reaguje	* ocenia postawę bohatera, ujawniając motywy postępowania	* prezentuje sylwetkę wybranej postaci, której niepełnosprawność nie przeszkodziła w realizacji marzeń	* konfrontuje doświadczenia bohatera literackiego z rzeczywistością
Temat 59. i 60. Piszemy artykuł do gazetki szkolnej. s. 111	* prezentuje treść przeczytanego artykułu * ustala typ tekstu i uzasadnia wybór * przygotowuje krótki tekst do szkolnej gazetki	* wymienia cechy gatunkowe artykułu * omawia wskazówki potrzebne do napisania tekstu publicystycznego	* interpretuje tytuł artykułu w kontekście podjętej problematyki	* przygotowuje artykuł do gazetki szkolnej poświęcony tematowi akceptacji samego siebie i rozwojowi własnej osobowości	* ocenia artykuły przygotowane przez kolegów
Temat 61. i 62. Analiza obrazów poetyckich we fragmencie utworu Wojciecha Młynarskiego pt. „Róbmy swoje”. s. 114	* wyodrębnia i opisuje obrazy poetyckie przedstawione w piosence * wymienia cechy gatunkowe piosenki	* przedstawia informacje na temat wymienionych bohaterów i sytuacji, w których zostali ukazani * omawia budowę tekstu	* porównuje bohaterów, wykorzystując podane słownictwo * redaguje kilkuzdaniową wypowiedź dotyczącą postaw bohaterów	* wymyśla propozycje do zabawy: „Co by było, gdyby syn Noego był pesymistą?”	* tworzy komiks na podstawie piosenki * pisze kolejną zwrotkę piosenki
Temat 63. Co się przyczyniło do osiągnięcia porozumienia między Achillesem a Priamem? s. 116	* omawia treść przeczytanego tekstu * opisuje obraz i płaskorzeźbę * omawia elementy świata przedstawionego	* przedstawia bohaterów i powód spotkania Priama z Achillesem * wymienia cechy charakterystyczne eposu	* wskazuje cechy eposu w omawianym fragmencie utworu * rozpoznaje środki stylistyczne w omawianym fragmencie	* przedstawia historię wojny trojańskiej * pisze recenzję filmu „Troja”	* przygotowuje prezentację na wybrany temat: „Czy Homer istniał naprawdę?” lub „Starożytna Troja na terenie dzisiejszej Turcji”
Temat 64.	* rozpoznaje zdania	* dostrzega różnicę między	* określa typy zdań	* dopasowuje zdania	

<i>Analiza wypowiedzeń wielokrotnie złożonych.</i> s. 121	wielokrotnie złożone * wskazuje zdanie nadrzędne i podrzędne	dzy zdaniem złożonym podrzędnie i współrzędnie a imiesłowowym równoważnikiem zdania * rysuje wykresy łatwiejszych zdań wielokrotnie złożonych	złożonych podrzędnie, współrzędnie * rysuje wykresy zdań * uzupełnia zdania tak, aby powstały zdania wielokrotnie złożone	do wykresów * tworzy tekst o dowolnej tematyce, wykorzystując wszystkie poznane rodzaje zdań	
<i>Temat 65. i 66. Redagujemy rozprawkę.</i> s. 125	* omawia zasady tworzenia rozprawki * pisze krótki tekst argumentacyjny	* do podanych tematów dopisuje dwa warianty wstępów oraz argumenty i kontrargumenty	* pisze rozprawkę na temat postawy wobec człowieka potrzebującego pomocy, odwołując się do przytoczonego fragmentu	* pisze rozprawkę na dowolny temat	
<i>Temat 67. Odpoczynek jako temat w malarstwie na przestrzeni wieków.</i> s. 126	* opowiada o swoim sposobie na odpoczynek * opisuje wybrany obraz * dzieli się wrażeniami związanymi z odbiorem dzieła sztuki	* wskazuje podobieństwa i różnice między dziełami sztuki	* ustala, jaki typ malarstwa prezentują analizowane obrazy * podaje inne uniwersalne tematy podejmowane w twórczości przez malarzy	* tworzy opowiadanie inspirowane obrazem	
<i>Temat 68. i 69. Ćwiczenia sprawdzające umiejętność pracy z tekstem.</i> s. 129	* omawia treść utworu * wskazuje zdania niezgodne z treścią piosenki * podaje synonimy i antonimy do zwrotu: być sobą	* określa tematykę i problematykę utworu * podaje argumenty potwierdzające słuszność wypowiedzi * cytuje fragment wskazujący na to, że rozwój jest ważną wartością dla człowieka	* porównuje utwór z piosenką Młynarskiego * wypisuje z wiersza związek frazeologiczny mający zarówno dosłowne, jak i przenośne znaczenie * wypisuje i nazywa rodzaje rymów * podaje przykłady wyrazów nieodmiennych	* pisze dedykację dla bliskiej osoby * tworzy tekst przemówienia nawiązującego do tematyki wiersza	

Temat 70. Analiza i interpretacja wiersza Edwarda Stachury pt. „Człowiek człowiekowi”. s. 131	* omawia treść wiersza * wypowiada się na temat budowy tekstu * wyjaśnia tytuł wiersza	* określa problematykę * analizuje utwór * nazywa zabiegi wpływające na kształt wiersza i określa ich funkcję	* analizuje neologizm, wykorzystując wiadomości ze słownictwa * tworzy listę zasad lub apel do współczesnych dotyczący omawianej tematyki * interpretuje ostatnie wersy utworu	* pisze artykuł lub inny tekst publicystyczny dotyczący aktualnych problemów społecznych	* przygotowuje informacje na temat symboliki wilka
Temat 71. i 72. Charakterystyka Holdena – bohatera powieści J.D. Salingera. s. 133	* omawia elementy świata przedstawionego utworu * wypowiada się na temat buntu młodych ludzi (braku sensu i uzasadnionych przyczyn)	* gromadzi materiał do charakterystyki bohatera * analizuje zachowanie, słowa i myśli postaci * przygotowuje pytania do bohatera	* ocenia zachowanie postaci * pisze charakterystykę, wykorzystując zgromadzone słownictwo	* redaguje opowiadanie, uwzględniając elementy charakterystyki i opisu przeżyć	* wciela się w postać i odpowiada na pytania kolegów * wypowiada się na temat utożsamiania się z postawą Holden'a i podaje przykłady innych postaci prezentujących podobne poglądy
Temat 73. Grzeczność językowa w wypowiedziach publicznych. s. 137	* rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach * omawia częste przykłady łamania norm językowych w wypowiedziach publicznych	* analizuje wypowiedzi bohaterów komiksu pod kątem kultury języka	* koryguje błędy językowe w komiksie * razem z kolegą przygotowuje scenkę przedstawiającą oficjalną sytuację i zachowania zgodne z zasadami grzeczności językowej	* redaguje wypowiedź na temat wolności słowa w wypowiedziach publicznych, mowy nienawiści i łamania norm grzecznościowych	* przygotowuje ulotkę skierowaną do rówieśników, promującą zasady kultury mówienia w miejscach publicznych
Temat 74. Cechy i funkcje reportażu. s. 139	* wypowiada się na temat przeczytanego tekstu * wskazuje określenia, które opisują artykuł	* omawia zasady pisania reportażu * wskazuje cechy gatunkowe w przeczytanym tekście	* wypowiada się na temat funkcji przeczytanego tekstu * wypowiada się na temat publikacji dziennikarskich podejmujących	* pisze notatkę na temat organizacji niosącej pomoc ludziom * przygotowuje reportaż lub fotoreportaż przedstawiający osoby	* przygotowuje reportaż lub fotoreportaż na temat osób pozytywnie wyróżniających się w lokalnej

			ważne zagadnienia	zaangażowane w życie szkoły	społeczności
Temat 75. <i>Jak przebiegło pierwsze spotkanie Wiki i pana Henryka?</i> s. 143	* omawia treść przeczytanego tekstu * ustala kolejność zdarzeń * udziela odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu	* streszcza przebieg spotkania bohaterów * wypowiada się na temat korzyści wynikających ze spotkania bohaterów	* bierze udział w dyskusji na temat odpowiedzialności wynikającej z przyjętych na siebie obowiązków * podaje cechy dobrego wolontariusza	* redaguje opowiadanie na temat: „Dobro powraca” lub kilkunastu wypowiedź na temat umiejętności dzielenia się z innymi	* przedstawia nazwy organizacji pożytku publicznego, które prężnie działają w środowisku lokalnym
Temat 76. <i>„Tyle wiemy o sobie, ile nas sprawdzono” – refleksje nad heroiczną postawą bohaterki wiersza Wisławy Szymborskiej.</i> s. 146	* omawia treść wiersza * wskazuje fragment nawiązujący do autentycznego wydarzenia	* charakteryzuje bohaterkę liryczną wiersza * ocenia postawę kobiety * omawia budowę wiersza	* prezentuje swoje przemyślenia związane z wierszem * pisze artykuł do szkolnej gazetki na temat heroicznego czynu L. Wawrzyńskiej	* przedstawia szczegółowe informacje na temat bohaterki utworu * pisze przemówienie lub list otwarty poświęcone kandydaturze kobiety na patronkę ulicy lub instytucji	* redaguje epitafium poświęcone Ludwice Wawrzyńskiej
Temat 77. i 78. <i>Ćwiczenia sprawdzające stopień opanowania umiejętności objętych podstawą programową.</i> s. 147	* przedstawia treść anegdoty * określa charakter utworu * rozpoznaje fragment lektury obowiązkowej, podaje nazwisko autora, bohaterów rozmowy	* określa rodzaj narracji * wyszukuje i nazywa środki retoryczne * opisuje wybrany kadr * odróżnia mowę zależną od niezależnej	* wypowiada się na temat ekranizacji „Quo vadis”	* opisuje wybrany kadr z zastosowaniem dwóch pojęć charakterystycznych dla sztuki filmu	
Temat 79. <i>Gdy inni narzucają swoją wolę... – „O doktorze Hiszpanie” Jana Kochanowskiego.</i> s. 149	* wyjaśnia znaczenie zwrotów * opisuje sytuację zaprezentowaną w utworze, stosując zwroty z zadania wstępnego	* ustala funkcję dialogów w utworze * wskazuje cechy gatunkowe fraszki * charakteryzuje bohaterów tekstu	* interpretuje wypowiedź bohatera * omawia funkcję komizmu w utworze * redaguje rozprawkę na jeden z tematów	* wypowiada się na temat roli grupy w życiu człowieka, wskazując pozytywne i negatywne skutki	
Temat 80.	* opisuje wybrany pla-	* wymienia powody się-	* wypowiada się na te-	* redaguje notatkę	

Perswazyjna funkcja wybranych zdjęć i plakatów społecznych. s. 150	kat (zdjęcie) o tematyce społecznej * wyraża opinie o pozostałych pracach	gania po środki uzależniające * interpretuje pomysły graficzne i słowne	mat przesłania plakatów i zdjęć * dzieli się uwagami na temat funkcji, którą pełnią teksty kultury podejmujące tematykę społeczną	interpretacyjną * wykonuje plakat o tematyce inspirowanej omawianym tematem	
Temat 81. Poznajemy pojęcie gwary środowiskowej. s. 152 [usunięte z podstawy programowej]	* wyjaśnia znaczenie pojęcia: gwara środowiskowa * wskazuje różnice między gwarą a językiem oficjalnym * podaje przykład wyrazu, który mógłby być „młodzieżowym słowem roku”	* wypowiada się na temat funkcji gwary, odwołując się do własnych doświadczeń * wymienia kilka wyrazów typowych dla określonych w poleceniu grup społecznych	* pisze dialog, w którym bohaterowie używają gwary młodzieżowej (podaje odpowiedniki wyrażen w języku ogólnonarodowym) * podaje przykład reklamy wykorzystującej gwarę środowiskową; ocenia ją i wyjaśnia funkcję użytych zwrotów	* przygotowuje słowniczek słów charakterystycznych dla pokolenia dziadków	* przeprowadza ankietę wśród dorosłych na temat znajomości języka młodzieżowego
Temat 82. Piszemy relację z pożaru. Ćwiczenia w tworzeniu wypowiedzi o charakterze publicystycznym. s. 154	* omawia treść przeczytanego tekstu * opisuje ilustrację * gromadzi informacje dotyczące opisanego wydarzenia	* pisze krótki artykuł o pożarze * wypowiada się na temat postaw bohaterów	* omawia zachowanie mężczyzny i dziewczyny, cytując odpowiednie fragmenty * formułuje wymowę utworu, interpretując ostatnie zdanie tekstu	* pisze pracę, przedstawiając swoje stanowisko na temat ryzyka związanego z udzielaniem komuś pomocy	* pisze charakterystykę osoby, którą można nazwać bohaterem codzienności, lub artykuł do gazetki szkolnej na temat bohaterkich postaw młodych
Temat 83. Interpretujemy opowiadanie Sławomira Mrożka pt. „Artysta”. s. 157	* omawia treść tekstu * udziela odpowiedzi na pytania z nim związane * pisze tekst do koguta, że warto być sobą	* przedstawia bohaterów tekstu, przypisując cechy określające ich postawę * redaguje charakterystykę koguta	* dostrzega w zachowaniu jednego z bohaterów ironię * redaguje opowiadanie inspirowane przeczytanym tekstem	* przygotowuje głosową interpretację tekstu * wchodzi w rolę wybranego bohatera i wyjaśnia powody swojego zachowania	* przygotowuje prezentację multimedialną składającą się z plakatów cyrkowych polskiej szkoły plakatu

Temat 84. i 85. Ćwiczenia kompozycyjne i stylistyczne – charakterystyka postaci. Piszemy charakterystykę porównawczą. s. 158	* omawia wiadomości na temat charakterystyki porównawczej * wyszukuje w tekście potrzebne informacje	* gromadzi słownictwo dotyczące bohaterów wybranych lektur obowiązkowych lub filmów	* charakteryzuje dwóch bohaterów literackich, osoby ze świata sportu, mody, filmu itp.	* pisze pracę z elementami autocharakterystyki i charakterystyki porównawczej bohatera literackiego, filmowego	
Temat 86. Przygotowujemy się do egzaminu – praca z tekstem. s. 161	* omawia treść przeczytanego tekstu * wskazuje tekst główny i poboczny, uzupełnia informacje dotyczące tekstu * nazywa formy czasowników w didaskaliach	* opisuje sytuację, w której został przedstawiony bohater sztuki i jego zachowanie * rozpoznaje czytany utwór jako bajkę * wymienia inne utwory należące do tego samego rodzaju literackiego	* nazywa uczucia, emocje towarzyszące bohaterowi utworu, wyszukuje odpowiednie cytaty * omawia karykaturalne przedstawienie postaci * pisze dialog między bohaterem a policjantem	* omawia uniwersalny charakter bajki * podaje tytuły innych bajek Krasickiego * porównuje zachowanie Araba i Harpagona oraz ich stosunek do dóbr materialnych * wymienia przykłady postaci z różnych tekstów kultury znanych ze skąpstwa lub hojności	
Temat 87. Poetyckie rozważania na temat oceniania innych w wierszu Mariana Hemara pt. „Teoria względności”. s. 164	* dzieli wyrazy na synonimy i antonimy * omawia treść wiersza * bierze udział w dyskusji na temat sposobów oceniania zachowania ludzi	* na podstawie tekstu wskazuje, co stanowi kryterium oceniania ludzi * omawia budowę wiersza	* rozpoznaje w tekście środki stylistyczne * wymienia i omawia zastosowane w wierszu zabiegi językowe * wyjaśnia znaczenie ostatnich strof	* wyjaśnia znaczenie tytułu wiersza	
Temat 88., 89. i 90. Gromadzimy informacje do charakterystyki porównawczej Aliny i Balladyny.	* czyta fragment utworu z podziałem na role * wymienia cechy gatunkowe dramatu * opisuje ukazaną	* opisuje konflikt i sytuację, w której się ujawnia * gromadzi słownictwo opisujące bohaterki	* dokonuje charakterystyki porównawczej postaci dramatu * omawia cechy tragedii * wyjaśnia, na czym	* wymienia aktorki, które mogłyby zagrać role siostr, i uzasadnia wybór * wchodzi w rolę i bie-	* pisze charakterystykę porównawczą Balladyny i bohaterki utworu Adama Mickiewicza pt.

„Balladyna” Juliusza Słowackiego jako przykład utworu dramatycznego. s. 165	sytuację * opisuje wybrany plakat, nawiązując do treści utworu * wskazuje dialog, monolog * odgrywa rolę w inscenizacji „Balladyny”	tekstu * podaje motywy postępowania Balladyny * wybiera najciekawszy afisz teatralny i uzasadnia ocenę	polega tragizm w omawianym fragmencie utworu	rze udział w rozprawie sądowej Balladyny * przygotowuje tekst końcowego protokołu	„Lilije”
Temat 91. Wpływ ideologii na jednostkę we fragmencie „Złodziejki książek” Markusa Zusaka. s. 177	* omawia treść przeczytanego tekstu * przedstawia sytuację, w której zostali ukazani bohaterowie * opisuje zdjęcie	* gromadzi informacje na temat Hansa Juniora, uwzględniając jego poglądy i stosunek do innych osób * ocenia postępowanie bohatera	* wypowiada się na temat znaczenia ideologii dla Hansa * analizuje znaczenie wybranych cytatów	* wypowiada się w rozprawce na temat osób, sytuacji mających wpływ na kształtowanie się postaw młodych ludzi	* przygotowuje informacje na temat narodzin ustrojów totalitarnych (faszyzmu i nazizmu)
Temat 92. i 93. Powtórzenie wiadomości z rozdziału „Wartości i wybory”. s. 180	* rozpoznaje rodzaje literackie * podaje omówione w rozdziale przykłady utworów reprezentujące dany rodzaj * objaśnia znaczenie wybranych haseł z krzyżówki	* umieszcza na osi czasu nazwiska autorów omawianych utworów * rozpoznaje cytaty i fragmenty dzieł zawartych w tym rozdziale * podaje przykłady gatunków publicystycznych	* podaje informacje o autorze, czasie powstania i tematyce wybranych utworów * objaśnia znaczenia wszystkich haseł z krzyżówki	* sporządza notatkę dotyczącą omawianych utworów Ignacego Krasickiego	
Temat 94. i 95. Samodzielna praca z tekstem Michała Rusinka pt. „Postanowienia” s. 182	* omawia treść tekstu * wskazuje właściwy gatunek i podaje jego cechy * rozpoznaje pytanie retoryczne * wypowiada się na temat celu podejmowania postanowień	* przedstawia budowę tekstu * określa jego charakter * rysuje wykres zdania, nazywa zdania składowe	* cytuje fragmenty, w których osoba mówiąca utożsamia się z adresem wypowiedzi * redaguje rozprawkę na temat celu podejmowania postanowień, odwołując się do lektury i własnych doświadczeń	* poprawia błędy w zdaniach i pisze zgodnie z zasadą interpunkcyjną	

Temat 96. Nasz projekt. s. 184	* pracuje w grupie, wykonując przydzielone zadanie	* gromadzi materiał do przygotowania reportażu na wybrany temat	* pisze reportaż w dowolnym edytorze tekstu	* nadzoruje pracę grupy i dokonuje poprawek podczas tworzenia reportażu	
KONFLIKT I POJEDNANIE					
Temat 97. Konflikt i pojednanie. Wprowadzenie do tematyki rozdziału. s. 185	* zapisuje skojarzenia ze słowami: zgoda, konflikt * omawia przedstawione znaki graficzne	* interpretuje myśl Mikołaja Reja * podaje sposoby na pogodzenie się * tworzy łańcuch skojarzeń ze wskazanymi wyrazami	* objaśnia metaforyczny sens tekstu * projektuje znak lub piktogram związany z omawianym tematem	* tworzy projekt reklamy społecznej, krytykującej negatywne zachowania prowadzące do konfliktu, lub propagującej poszukiwanie kompromisu (zgody) * wypowiada się na temat roli mediatora w osiągnięciu porozumienia	
Temat 98. Poetyckie rozważania na temat wartości słowa w utworze Tadeusza Różewicza. s. 186	* dzieli frazeologizmy na grupy zawierające pozytywne i negatywne znaczenie * układa zdania z wybranymi związkami * wykonuje ilustrację do tekstu	* omawia treść wiersza * zapisuje pierwsze skojarzenia z tekstem * podaje związki frazeologiczne o podobnym znaczeniu	* zapisuje swoimi słowami tezę oraz przykłady z wiersza wypowiedziane przez osobę mówiącą * wyjaśnia znaczenie metafory * podaje kontrargumenty do stanowiska autora wiersza	* podaje propozycje działań, które mogłyby odbyć się podczas Dnia Dobrego Słowa * podaje przykłady słów, które usunąłby z języka polskiego lub słów, które lubi słyszeć bądź są inspiracją	* pisze parafrazę wiersza z odmiennym przesłaniem
Temat 99. Słowa, które warto ocalić od zapomnienia. Archaizmy i archaizacja. s. 187	* opisuje posąg bogini * przedstawia treść wiersza * wyjaśnia niezrozumiałe słowa * omawia pojęcie archaizmu	* wyszukuje archaizmy w tekście i innych utworach * tworzy krótki dialog z wybranymi archaizmami	* uwspółcześnia treść utworu * pisze monolog Zgody skierowany do konkretnego adresata	* przygotowuje zestaw zagadek z archaizmami, które przedstawi rówieśnikom	* wypowiada się na temat tworzenia tekstów przez współczesnych twórców, wykorzystujących w utworach zabieg archaizacji

Temat 100. Treść i zakres znaczeniowy wyrazów. s. 189	* omawia pojęcia: treść i zakres wyrazu * porządkuje proste przykłady według rosnącej treści wyrazu	* uzupełnia proste schematy brakującymi terminami	* do podanych wyrazów podaje słowa o szerszym znaczeniu	* bezbłędnie wykonuje wszystkie zadania proponowane na zajęciach	
Temat 101. Zabiegi retoryczne w przemówieniu Majora – bohatera „Folwarku zwierzęcego”. s. 190	* omawia treść tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * opisuje ilustrację * wyjaśnia rolę Majora	* opisuje głównego bohatera i jego rolę wśród innych zwierząt * analizuje przemówienie bohatera pod kątem uczuć i wartości	* wyszukuje w przemówieniu przykłady zastosowanych zabiegów retorycznych i określa ich funkcje * analizuje treść pieśni i zastosowane środki językowe	* omawia znaczenie sentencji w kontekście sytuacji przedstawionej w utworze * przygotowuje tekst przemówienia dotyczącego przeprowadzenia zmian w szkole i prezentuje je klasie	* wyszukuje informacje na temat pieśni protestu i znanych utworów reprezentujących ten gatunek
Temat 102. Dlaczego nie mówimy o tym, co nas boli, otwarcie? „Tolerancja” Stanisława Sojki. s. 194	* omawia treść utworu * wymienia cechy piosenki * wymienia skojarzenia ze słowem: tolerancja * wypowiada się na temat zjawiska tolerancji i nietolerancji we współczesnym świecie	* analizuje treść utworu i sporządza notatkę, wykorzystując zaproponowane słownictwo i cytaty z tekstu * wyjaśnia znaczenie refrenu * układa zdania z wyrazami z krzyżówki	* wyszukuje odwołania biblijne * formułuje przesłanie utworu * interpretuje treść wiersza	* wypowiada się na temat skutecznych sposobów porozumiewania się z ludźmi * komentuje myśli zawarte w cytatach	* na podstawie wybranych artykułów z prasy lub internetu pisze tekst podejmujący problem tolerancji lub nietolerancji we współczesnym świecie
Temat 103. Językowe sposoby osiągnięcia porozumienia. s. 196	* omawia językowe sposoby osiągnięcia porozumienia * wypowiada się na temat tekstu	* wśród wypowiedzi wskazuje te, które mają pozytywne znaczenie * zmienia intencję zdań	* komentuje zachowanie osób w kontekście językowych sposobów porozumiewania się * omawia wypowiedzi bohaterów tekstu	* układa dialog inspirowany omawianym zagadnieniem	
Temat 104. i 105. Dzieje nieszczęśliwej miłości Jacka Soplicy	* omawia fragment tekstu * wskazuje bohaterów	* analizuje konflikt Jacka Soplicy ze Stolnikiem * wypowiada się na te-	* na osi czasu przedstawia trzy etapy życia Jacka Soplicy	* analizuje tekst na temat przebaczenia w kontekście utworu	* przenosi opisane wydarzenia do czasów współczesnych

<i>i Ewy Horeszko. Analiza konfliktu Jacka Soplicy ze Stolnikiem. s. 198</i>	i opisuje sytuacje * udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem * opisuje kadry filmowe	mat emocji i uczuć towarzyszących bohaterowi * ocenia zabiegi adaptacyjne zastosowane we fragmencie filmu w reż. A. Wajdy	* wchodzi w rolę wybranego bohatera epopei i opowiada o wydarzeniach ze swojej perspektywy * wykonuje portret Ewy z XIX i XXI wieku	A. Mickiewicza * komentuje zachowanie Gerwazego, odwołując się do myśli zawartych w artykule	i proponuje inny rozwój wypadków
<i>Temat 106. i 107. Uczymy się pisać recenzję. s. 209</i>	* omawia zasady pisania recenzji i przykładowe wypowiedzi na temat powieści * wyszukuje informacje będące faktem i opinią * pisze krótką recenzję książki, którą ostatnio przeczytał	* wskazuje potencjalne miejsce ukazania się recenzji i wymienia słownictwo typowe dla opisywanej dziedziny sztuki * z tekstów wypisuje słownictwo oceniające	* pisze dwie krótkie recenzje gry komputerowej dla odbiorców w różnym wieku * pisze recenzję płyty muzycznej	* pisze recenzję filmu, którego nie poleciłby swoim rówieśnikom (lub gry planszowej, modelu telefonu, kanału na YouTube, kinowego hitu bądź spektaklu teatralnego)	* tworzy na stronie internetowej szkoły „Kącik Recenzenta” i umieszcza tam recenzje książek, filmów dla rówieśników
<i>Temat 108. i 109. Przygotowujemy się do egzaminu ósmoklasisty. s. 212</i>	* pisze streszczenie przeczytanego tekstu * określa rodzaj literacki utworu * rozpoznaje części mowy * opisuje plakat	* charakteryzuje bohaterów * redaguje krótki opis przeżyć bohatera * rysuje wykres i nazywa rodzaje zdań * podaje związki frazeologiczne ze słowami: niebo, piekło	* objaśnia metaforyczny sens utworu, odwołując się do tytułu * wypowiada się na temat intencji kierujących bohaterem, posługując się odpowiednim cytatem	* podaje argumenty odnoszące się do tekstu i plakatu świadczące o podobnej problematyce obu przekazów * pisze rozprawkę na wybrany temat, będący jednocześnie aforyzmem	
<i>Temat 110. Bohaterowie ukazani w epizodzie wojennym w opowiadaniu Ernesta Hemingwaya. s. 214</i>	* omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * układa dialog między mieszkańcami miasteczka a starym człowiekiem	* udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem * opisuje przemyślenia narratora związane z wojną	* opisuje zachowanie bohatera w obliczu zagrożenia * wypowiada się na temat roli narratora i jego reakcji na zachowanie mężczyzny; wymienia cechy charakteru	* wypowiada się na temat losu ludzi i zwierząt w czasie wojny na podstawie zamieszczonych fragmentów tekstów	* wypowiada się na temat ogólnoludzkiego, uniwersalnego charakteru opowiadania

Temat 111. Losy Żydów w okupowanej Warszawie na podstawie pamiętnika Władysława Szpilmana. s. 217	* omawia fragment przeczytanego tekstu * wskazuje elementy świata przedstawionego * opisuje kadr filmowy	* wskazuje narratora i rodzaj narracji * wypowiada się na temat skutków nietolerancji i dyskryminacji * wypowiada się na temat pokazanych pomników upamiętniających ofiary Holokaustu	* wypowiada się na temat rasistowskiej polityki hitlerowców wobec Żydów; w tym celowości utworzenia getta * pisze artykuł na temat tolerancji lub nietolerancji we współczesnym świecie	* analizuje fragment pamiętnika niemieckiego oficera * pisze recenzję filmu o tematyce wojennej * wyszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat miejsc upamiętniających martyrologię Żydów w najbliższej okolicy	* prezentuje swoją wiedzę na temat filmu R. Polańskiego pt. „Pianista” * przedstawia informacje dotyczące nacjonalizmu, rasizmu i wpływu tych ideologii na wydarzenia XX wieku w Europie
Temat 112. Jak przedstawić zdarzenia z powstania warszawskiego? Analiza utworu Mirona Białoszewskiego. s. 222	* omawia treść przeczytanego tekstu * udziela odpowiedzi na pytania z nim związane * opisuje zdjęcie, odwołując się do treści tekstu	* wskazuje narratora i rodzaj narracji * omawia język utworu; zwracając uwagę na budowę i typy wypowiedzeń	* przedstawia wpływ historii na życie jednostki w kontekście przeczytanego tekstu * redaguje notatkę na temat zastosowanej konstrukcji językowej tekstu, która wpływa na wiarygodne odwzorowanie rzeczywistości powstania	* przygotowuje prezentację na temat powstania warszawskiego	* prezentuje inne fragmenty omawianego utworu
Temat 113. Obraz zrujnowanej Warszawy widziany oczyma reportera. „Ziele na kraterze” Melchiora Wańkowicza. s. 227	* wypowiada się na temat obejrzanego na zajęciach filmu pt. „Miasto ruin” w kontekście rzeczywistości wojennej * omawia treść przeczytanego tekstu * opisuje zdjęcia przedstawiające ulice Warszawy	* analizuje sposób opowiadania o zdarzeniach * wie, czym jest, czemu służy retrospekcja i odnajduje odpowiednie fragmenty w tekście	* korzystając z dostępnych źródeł, odtwarza trasę, którą odbyła bohaterka tekstu * opisuje dom * wyjaśnia sens łacińskiej sentencji * redaguje opis przeżyć wewnętrznych bohaterki podczas marszu przez zrujnowaną Warszawę	* porównuje tekst z filmem * proponuje rodzaj muzyki i warstwę słowną, którą można by wzbogacić film (proza, wiersz, komentarz historyczny)	* wypowiada się na temat całego utworu

Temat 114. „Elegia o... (chłopcu polskim)” jako metafora losu pokolenia doświadczonego przez wojnę. s. 233	* omawia treść wiersza * opowiada o doświadczeniach bohatera * opisuje zdjęcie przedstawiające powstańca	* prezentuje obrazy poetyckie odwołujące się do doświadczeń bohatera * wyszukuje podane części mowy * omawia znaczenie użytych słów w odniesieniu do opisanej sytuacji	* określa kontekst historyczny utworu * wypowiada się na temat osoby relacjonującej zdarzenia * objaśnia znaczenie metafor * omawia budowę wiersza: układ rymów i środki stylistyczne * analizuje tytuł utworu	* omawia warstwę brzmieniową tekstu i jej związek z treścią * wypowiada się na temat roli dzieci i ich zajęć w czasie powstania * pisze pracę literacką inspirowaną wierszem, odwołując się do losów bohaterów „Kamieni na szaniec”	* przygotowuje informację na temat Pokolenia Kolumbów
Temat 115. Ofiarność wobec ojczyzny ukazana w wierszu Jana Lechonia pt. „Przypowieść”. s. 234	* omawia sytuację liryczną w wierszu * wypowiada się na temat bohaterów lirycznych	* porównuje postawy bohaterów lirycznych * interpretuje ich wypowiedzi * opisuje wspomnienia żołnierza	* wymienia wartości ważne dla osoby mówiącej * objaśnia tytuł wiersza * wymienia cechy przypowieści jako gatunku literackiego i wskazuje je w omawianym utworze	* redaguje tekst na temat nauki moralnej zawartej w wierszu * prezentuje wiedzę na temat udziału Polaków w walkach poza granicami kraju	* wypowiada się na temat współczesnego patriotyzmu i wykorzystywania symboli narodowych w modzie, popkulturze lub na temat współcześnie prowadzonych operacji pokojowych przez polskie Siły Zbrojne
Temat 116. i 117. Utrwalamy wiedzę i umiejętności z zakresu podstawy programowej. s. 236	* omawia treść utworu literackiego * nazywa rodzaj literacki, do którego należy przeczytany utwór * wypowiada się na temat budowy wiersza * podaje zasadę ortograficzną dotyczącą pisowni nazw własnych	* omawia cel użycia czasowników w odpowiednich formach * określa problematykę utworu * analizuje utwór, wymieniając środki stylistyczne i określając ich funkcje	* określa formy czasowników * wskazuje wykres pasujący do zdania złożonego * wypowiada się na temat zasad skutecznej i kulturalnej rozmowy * wskazuje w wyrazie sylabę akcentowaną	* omawia definicję słownikową słowa: konwersacja * pisze rozprawkę na podany temat	

Temat 118. Piszemy podania. s. 237	* omawia zasady pisania podania * pisze podanie, korzystając z zamieszczonego wzoru	* poprawia błędy w podaniu i tworzy poprawny tekst	* pisze podanie w dowolnej sprawie * wymienia propozycje skłaniające do napisania podania	* wypełnia gotowy formularz podania w dowolnym edytorze tekstu	
Temat 119. Poetycki apel w wierszu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej pt. „Wagi”. s. 239	* omawia wiersz * wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi lirycznej * udziela odpowiedzi na pytania dotyczące wiersza * zapisuje skojarzenia ze słowami: dobro i zło	* określa formę czasowników * wymienia środki stylistyczne * uzupełnia treść wiersza swoją propozycją * wymyśla inny tytuł wiersza	* zapisuje najważniejsze tezy zawarte w tekście * wypowiada się na temat podobieństw i różnic w rozumieniu dobra i zła (między wierszem a tekstem)	* rozwija wybraną myśl w dłuższej wypowiedzi pisemnej * wypowiada się na temat pomocy ofiarom wojny i konfliktów	* pisze list otwarty skierowany do ludzi władzy na temat pokoju na świecie
Temat 120. Apel o pokój na świecie tematem dzieł współczesnych artystów. s. 241	* opisuje wybrany plakat * dzieli się wrażeniami na temat dzieł * zapisuje definicje słowa: pokój	* interpretuje plakaty, wskazując ideę; omawia pomysł graficzny i tytuł * pisze krótki artykuł na temat pokoju na świecie	* wypowiada się na temat wpływu artystów na kształtowanie się postaw i zachowań ludzi * przedstawia osobę znaną z działalności na rzecz pokoju na świecie	* wymienia miejsca, w których w XXI wieku toczyły się wojny lub doszło do konfliktów zbrojnych i wskazuje te kraje na mapie	* podaje i omawia przykłady tekstów kultury, będących apelem o przestrzeganie praw człowieka, pokoju, wolności, bezpieczeństwa * pisze utwór poetycki będący apelem o pokój na świecie
Temat 121. Charakterystyka wybranych stylów. s. 243	* omawia definicję słowa: styl * wymienia rodzaje stylów * pisze krótki tekst do wybranej ilustracji w dowolnym stylu	* dostrzega w tekście cechy wybranego stylu * przygotowuje tekst na temat pokoju w wybranym stylu	* omawia przykłady tekstów umieszczonych na schemacie	* przedstawia cechy stylu artystycznego w utworach poetyckich	* wypowiada się na temat stylu pisania ulubionej autorki lub autora, odwołując się do wybranych książek

Temat 122. Interpretujemy grafiki o tematyce antywojennej. s. 247	* omawia hasło słownikowe * opisuje wybraną grafikę	* przygotowuje pytania do tekstu * dzieli się wrażeniami po obejrzeniu grafik o tematyce antywojennej i interpretuje jedną z nich	* omawia zastosowane zabiegi artystyczne i kolorystykę prac * wypowiada się na temat celu tworzenia tego typu plakatów	* w dowolnym programie graficznym wykonuje projekt plakatu o tematyce antywojennej	
Temat 123. W jaki sposób bohater książki Melchiora Wańkowicza uniknął bratobójczej walki? s. 249	* omawia fragment tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * opisuje fotografię	* opisuje sytuację, w której znalazł się bohater tekstu * opisuje i ocenia postawę bohatera unikającego powołania do wojska	* wypowiada się na temat stosunku bohatera do wojny i porównuje z postawą Odyseusza, który znalazł się w podobnej sytuacji	* ocenia humorystyczny sposób przedstawienia zdarzeń * wypowiada się na temat osób celowo unikających służby wojskowej	* wypowiada się na temat pacyfizmu i propagatorów tej idei
Temat 124. Brak porozumienia między ludźmi tematem wiersza „Na wieży Babel” Wisławy Szymborskiej. s. 252	* omawia treść wiersza * układa zdania z wybranymi związkami frazeologicznymi * dzieli się wrażeniami na temat tekstu * opisuje zdjęcie	* wybiera związki frazeologiczne mówiące o braku porozumienia między ludźmi * przypomina treść biblijnej opowieści o wieży Babel * interpretuje tytuł utworu * wybiera określenia pasujące do bohaterów wiersza	* omawia symboliczne znaczenie wieży Babel * analizuje budowę utworu, informując o zabiegu graficznym, kompozycyjnym wykorzystanym przez autorkę * projektuje mema odwołującego się do braku porozumienia między ludźmi	* wypowiada się na temat teledysku do piosenki K. Zalewskiego, interpretując sytuację w kontekście omawianego tematu	* konfrontuje tematykę wiersza z otaczającą rzeczywistością
Temat 125. W jaki sposób się bronić przed manipulacją? s. 254	* wymienia nieetyczne zachowania językowe * omawia treść przeczytanego tekstu * odróżnia kłamstwo od manipulacji i perswazji	* dostrzega przykłady kłamstwa, manipulacji i prowokacji w wypowiedziach bohaterów komiksu	* analizuje sposób porozumiewania się bohaterów tekstu i omawia zachowania językowe	* podaje przykłady sytuacji, w których stosuje się manipulację i prowokację * przygotowuje materiał do kalamburów	* wyszukuje reklamę, w której zastosowano manipulację; omawia ten zabieg * przygotowuje informację na temat reguł Cialdiniego

Temat 126. i 127. „Wojna u Lemurów” źródłem refleksji na temat postawy człowieka w obliczu konfliktu. s. 257	* prezentuje swoje zdanie na temat pierwszeństwa pojawienia się bajki, bądź kury * omawia elementy świata przedstawionego	* wskazuje źródło konfliktu oraz skłócone osoby * przedstawia bohaterów i porównuje ich zachowanie * podaje propozycje rozwiązania sporu	* określa rangę przedmiotu sporu * analizuje postawy bohaterów w obliczu konfliktu * wyszukuje w omawianym utworze cechy bajki * pisze reklamę książki	* wypowiada się na temat refleksji o człowieku i jego naturze zawartej w utworze * na podstawie tekstu przygotowuje fragment scenariusza teatralnego	* redaguje przemówienie skierowane do bohaterów tekstu zachęcające do zażegnania konfliktu
Temat 128. Rozwiązujemy zadania utrwalające wiadomości. s. 262	* opowiada wydarzenia przedstawione w utworze * podaje synonimy, antonimy * rozpoznaje przysłówki, kolokwializm * stopniuje przymiotniki	* rozpoznaje rodzaje zdań złożonych * określa rodzaj wypowiedzi bohatera tekstu * podaje wyrazy o szerszym zakresie znaczeniowym	* wypowiada się na temat refleksji zawartej w tekście * określa styl tekstu	* podaje inne przykłady dotyczące omawianych zagadnień literacko-językowych	
Temat 129. Jak walczyć z cyberprzemocą? s. 264	* omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia zagrożenia związane z niewłaściwym korzystaniem z Internetu	* interpretuje grafikę * dzieli się wiedzą, doświadczeniem na temat cyberprzemocy * wypowiada się na temat ulotki	* wskazuje adresata, cel, intencje i zabiegi graficzne ulotek zamieszczonych w podręczniku	* tworzy tekst o charakterze dydaktycznym mówiący o walce z agresją i cyberprzemocą	* tworzy projekt reklamy społecznej, której celem jest przeciwdziałanie cyberprzemocy
Temat 130. Odczytanie nawiązań biblijnych kluczem do zrozumienia wiersza Piotra Macierzyńskiego. s. 267	* omawia treść wiersza * opisuje zdjęcie * wypowiada się na temat obozów koncentracyjnych działających podczas II wojny światowej	* określa czas, miejsce, wydarzenia historyczne, do których nawiązuje utwór * dostrzega nagromadzenie faktów w utworze	* analizuje kompozycję wiersza * wskazuje nawiązanie do biblijnego opisu stworzenia świata * porównuje stworzony świat kontrastujący z miejscem masowej zagłady	* interpretuje metaforyczny sens utworu * omawia środki retoryczne	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat KL Auschwitz

Temat 131. Opis i interpretacja obrazu Wasilija Wereszczagina. s. 269	* opisuje uczucia, które wzbudza obraz * wskazuje elementy graficzne dzieła	* opisuje obraz * omawia przesłanie wyrażone przez artystę	* interpretuje tytuł obrazu, korzystając z definicji słownikowej * pisze rozprawkę na temat wojny, zgodną z poleceniem zamieszczonym w podręczniku	* porównuje wymowę wiersza z przesłaniem obrazu * wypowiada się na temat artystów dokumentujących wojenną rzeczywistość mimo zagrożenia życia	* przygotowuje prezentację przedstawiającą historię fotografii wojennej * wyszukuje informacje na temat symbolicznego znaczenia elementów obrazu i twórczości autora dzieła
Temat 132. i 133. Powtórzenie wiadomości zamieszczonych w rozdziale „Konflikt i pojednanie”. s. 270	* rozpoznaje rodzaje literackie * podaje omówione w rozdziale przykłady utworów reprezentujące dany rodzaj * objaśnia znaczenie wybranych haseł z krzyżówki	* umieszcza na osi czasu nazwiska autorów omawianych utworów * rozpoznaje cytaty i fragmenty dzieł zawartych w tym rozdziale * podaje przykłady środków poetyckich	* podaje informacje o autorze, czasie powstania i tematyce wybranych utworów * objaśnia znaczenia wszystkich haseł z krzyżówki	* sporządza notatkę dotyczącą omawianych utworów Adama Mickiewicza	
Temat 134. i 135. Sprawdź siebie – indywidualna praca z tekstem. s. 273	* omawia treść przeczytanych tekstów * określa rodzaj literacki * wymienia cechy gatunkowe dramatu * rozpoznaje dialog, archaizm, neologizm * uzupełnia schemat zakresu znaczeniowego wyrazu	* analizuje rozmowę bohaterów * odpowiada na pytania, podając właściwe cytaty * wśród tekstu zapisanego pochyłą czcionką rozpoznaje didaskalia * rozpoznaje styl	* interpretuje sytuację przedstawioną w utworze * wypowiada się na temat zawartej w utworze metafory ludzkich zachowań * wypisuje słownictwo wartościujące * nazywa nieosobowe formy czasownika * dobiera zdania do wykresów	* porównuje wymowę obu tekstów * pisze recenzję przedstawienia * projektuje billboard	

Temat 136. Nasz projekt. s. 277	* pracuje w grupie, wykonując przydzielone zadanie	* gromadzi materiał do przygotowania gry fabularnej na wybrany temat	* opisuje elementy świata przedstawionego * ustala zasady obowiązujące w opisaney rzeczywistości, sposób pokonywania kolejnych etapów itp.	* nadzoruje pracę grupy i dokonuje poprawek * formułuje reguły gry	
CZŁOWIEK I SZTUKA					
Temat 137. Jak zdefiniować sztukę? s. 278	* wypowiada się na temat tego, czym jest sztuka * podaje dziedziny tworzące sztukę	* uzupełnia schemat, wpisując tytuły wybranych dzieł sztuki * porównuje swoją definicję sztuki ze słownikową	* wypowiada się na temat prezentowanych dzieł sztuki * przedstawia informacje o artyście, którego ceni (jego dzieła uważa za wyjątkowe)	* wykonuje portfolio ulubionego artysty * wypowiada się na temat innych dziedzin, które również można by nazwać sztuką	* tworzy obszerną mapę mentalną związaną ze sztuką
Temat 138. Artysta jako kreator w wierszu „Radość pisania” Wisławy Szymborskiej. s. 279	* omawia treść wiersza * ustala, kim jest podmiot liryczny i w jakiej sytuacji został ukazany * opisuje budowę wiersza	* wypisuje części mowy, cytaty dotyczące osoby mówiącej * zabiera głos w dyskusji na temat artysty * wskazuje środki stylistyczne	* wypowiada się na temat uczuć towarzyszących procesowi twórczemu * redaguje komentarz zgodny z poleceniem	* prezentuje sylwetkę i twórczość poetki Wisławy Szymborskiej * wypowiada się na temat roli dzieła i mocy artysty, wykorzystując sytuację przedstawioną w komiksie	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat twórców wykorzystujących motyw „ars poetica”
Temat 139. Michał Anioł i Vincent van Gogh o swojej pracy. s. 281	* wypowiada się na temat przeczytanych tekstów, określa temat i główną myśl utworów * opisuje wybrane dzieło	* wypowiada się na temat stosunku artystów do swojej twórczości, wskazując elementy wspólne i różniące	* interpretuje wypowiedzi artysty * udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem	* redaguje notatkę, wykorzystując informacje zebrane podczas zajęć * wymienia powody przyznania dziełu sztuki miana arcydzieła	* przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Michała Anioła lub Vincenta van Gogha
Temat 140. Jakim wyzwaniom	* przedstawia treść wywiadu	* omawia pomysł, na którym został oparty	* wyjaśnia, na czym polegała specyfika (trudno-	* wyszukuje i prezentuje rówieśnikom inne	* wyszukuje nawiązania do malarstwa

<i>musieli sprostować twórcy filmu „Twój Vincent”?</i> s. 285	* wyraża ocenę na temat zwiastuna filmu * podaje cechy gatunkowe wywiadu (tekstu publicystycznego)	film * przygotowuje pytania, które można by zadać twórcom filmu	ści) procesu twórczego podczas produkcji filmu * ogląda film i pisze recenzję	informacje na temat produkcji filmu * ocenia sposób prezentacji dzieł w filmie	w filmach innych reżyserów * podaje propozycje artysty, którego obrazy mogłyby posłużyć twórcom do nakręcenia filmu (w formie prezentacji)
Temat 141. <i>Fragment powieści Katarzyny Ryrych punktem wyjścia do rozmowy na temat wolności artysty.</i> s. 288	* omawia treść tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * gromadzi informacje na temat głównej bohaterki * opisuje ulubionego aktora	* przygotowuje pytania do ankiety dla rówieśników na temat upodobań filmowych, przeprowadza ją i omawia wyniki * pisze krótką recenzję ulubionego filmu	* wypowiada się na temat oczekiwań współczesnych widzów wobec filmów, odnosząc się jednocześnie do przeczytanego tekstu * wyjaśnia terminy: mainstream, kino niezależne, kino offowe i podaje tytuły takich dzieł	* analizuje bieżący repertuar kin, dzieląc filmy na rozrywkowe i ambitne (po przeczytaniu zamieszczonych recenzji) * wyraża zdanie na temat uwzględniania przez artystów oczekiwań odbiorców sztuki i granic schlebienia gustom publiczności	* wyszukuje informacje na temat znanych polskich reżyserów, ważnych w ich karierze filmów i nagród, które otrzymały
Temat 142. <i>Czym jest prawdziwe aktorstwo?</i> s. 291	* omawia treść przeczytanych tekstów * wskazuje cechy gatunkowe dramatu, wywiadu * wyróżnia tekst główny i didaskalia * wymienia cechy dobrego aktora	* zapisuje wymagania stawiane przez bohatera aktorom * wymienia predyspozycje pomagające zostać aktorem teatralnym lub filmowym * wymienia nazwiska aktorów, którzy powinni dostać nagrodę za rolę teatralną lub filmową	* omawia wizję teatru według Hamleta * wymienia na podstawie obejrzanego skeczu kabaretowego zachowania aktorskie drażniące widzów * porównuje rady Hamleta z propozycjami wymienionymi przez Gustawa Holoubka	* przygotowuje materiał do quizu: „Czy znasz tę aktorkę / tego aktora?” * proponuje nazwiska aktorów, którzy mogliby wcielić się w role bohaterów lektur obowiązkowych, i uzasadnia wybór	* wykonuje projekt strony internetowej polskich festiwali teatralnych i filmowych
Temat 143. i 144. <i>Przyjaźń wystawiona</i>	* opisuje przedstawioną na rysunku sytuację	* przygotowuje prezentację wybranego bohatera	* opisuje stanowisko bohatera wobec konfliktu	* redaguje list/ kartkę z dziennika/ dalszy ciąg	* przygotowuje informacje na temat

<i>na próbę. Charakterystyka postaw bohaterów utworu Yasminy Rezy. s. 294</i>	* omawia treść tekstu *wymienia bohaterów * wskazuje cechy gatunkowe dramatu * opisuje zdjęcia w odniesieniu do treści sztuki	tera, odwołując się do cytatów * omawia konflikt między przyjaciółmi, wskazując jego źródło	* interpretuje wypowiedzi * wymienia cechy pozwalające nazwać jakąś pracę artysty dziełem sztuki	dramatu dotyczący wybranego tematu * opisuje dowolną reklamę * określa cechy dzieła sztuki	minimalizmu w sztuce i artystów reprezentujących ten nurt
Temat 145. <i>Między poezją a malarstwem. Analizujemy obrazy i związane z nimi utwory poetyckie. s. 306</i>	* zapisuje kilka określeń dotyczących wybranego dzieła, które będą rodzajem zagadki dla kolegów * opisuje wybrany obraz i wskazuje wiersz, który przedstawia podobną sytuację	* opisuje obraz Leonarda da Vinci i tworzy opowiadanie inspirowane obrazem * pisze krótkie opowiadanie inspirowane obrazem innego artysty	* redaguje „wiersz pięciu zmysłów” do wybranego obrazu * wypowiada się na temat roli sztuki w życiu młodych ludzi	* wypowiada się na temat nadużywania w języku polskim tzw. modnych słów	* przygotowuje informacje na temat obrazu „Mona Lisa” * pisze fragment powieści kryminalnej inspirowany owianym tajemnicą obrazem L. da Vinci
Temat 146. <i>Doświadczenia i poglądy artysty jako odbiorcy sztuki. Wywiad z Tomaszem Bagińskim. s. 308</i>	* omawia treść wywiadu * wskazuje cechy gatunkowe tej formy publicystycznej * opisuje kadry filmowe zamieszczone w podręczniku	* przedstawia stanowisko autora dotyczące filmu we współczesnej kulturze oraz filmowych adaptacji książek, a także związku gier z literaturą	* formułuje stanowisko artysty dotyczące omawianego tematu * wypowiada się na temat ulubionej książki; pisze recenzje	* pisze tekst publicystyczny na temat adaptacji dzieł literackich, odwołując się do lektur obowiązkowych pokazywanych na ekranach kinowych	* wymyśla innowacyjny sposób lub produkt promujący książki w szkole lub miejscu zamieszkania
Temat 147. <i>Na czym polega magia teatru? s. 312</i>	* przedstawia treść tekstu * wypowiada się na temat oglądania sztuk w teatrze * wykonuje afisz przedstawiający dowolną lekturę obowiązkową	* opisuje specyfikę przedstawienia teatralnego w odniesieniu do seansu kinowego * analizuje teatralny repertuar	* wypowiada się na temat swoich oczekiwań wobec sztuk teatralnych * pisze recenzję wybranej sztuki	* tworzy „Kodeks teatralny dla młodego widza” * wyraża swoje zdanie na temat niechęci nastolatków do oglądania sztuk teatralnych	* pisze rozprawkę na temat wyboru między kinem a teatrem
Temat 148. i 149.	* omawia treść komik-	* pisze recenzję wybra-	* przygotowuje informa-	* prezentuje ulubione	* przedstawia

Scott McCloud o komiksie jako odrębnej dziedzinie sztuki. Prezentujemy dokonania wybranych twórców komiksów. s. 314	su * przedstawia cechy gatunkowe takiej formy wypowiedzi	nego komiksu * wypowiada się na temat tworzywa komiksu i zarzutów, które stawiano takim tekstom	cje o wybranym twórcy komiksu i jego dokonaniach * wymienia argumenty przeciwko negatywnej ocenie komiksu * ocenia pomysł poruszania tematyki wojennej w komiksach	komiksy * wypowiada się na temat komiksu traktowanego jako dzieło sztuki * tworzy komiks, w którym jest jednocześnie głównym bohaterem	w postaci komiksu wybrany fragment lektury obowiązkowej
Temat 150. Reklama, czyli sztuka manipulacji. s. 317	* redaguje definicje słowa: reklama * wymienia reklamy, które wywarły na nim wrażenie * omawia treść artykułu * opisuje stare reklamy zamieszczone w tekście	* opisuje reprodukcje w kontekście uznania reklamy za dzieło sztuki * przygotowuje reklamę dowolnego produktu, wykorzystując pomysł odwołania się do dzieła sztuki	* prezentuje reklamę, która zasługuje na miano dzieła sztuki * redaguje „przepis na reklamę”	* wypowiada się na temat zależności między reklamą a przemianami w życiu gospodarczym i społecznym	* przygotowuje (po konsultacji z nauczycielem) prezentację zawierającą reklamy odwołujące się do świata sztuki
Temat 151. O pisarstwie w krzywym zwierciadle – omawiamy tekst „Talki w wielkim mieście”. s. 322	* omawia treść tekstu * określa rodzaj narracji * wskazuje główną myśl utworu * opisuje ilustrację, odwołując się do znajomości tekstu	* wymienia elementy rzeczywistości, które zostały ukazane w krzywym zwierciadle * w dowolnej formie przygotowuje wskazówki dla bohatera, który marzy o wydaniu książki	* wypowiada się na temat pisarstwa głównego bohatera tekstu, narratora oraz celu przekształcania prawdy * redaguje fragment wspomnień związanych z życiem szkolnym	* porównuje tekst z wierszem Wisławy Szymborskiej pt. „Radość pisania” * dostrzega różnicę między komizmem i kpiną	* opisuje „w krzywym zwierciadle” wybranego bohatera książki; może wykonać również jego karykaturę
Temat 152. Dialog z różnymi konwencjami w komiksie „Przygody Jerzego”. s. 325	* omawia treść komiksu * omawia elementy świata przedstawionego * wskazuje cechy gatunkowe komiksu	* charakteryzuje bohatera * omawia znaczenie słowa: konwencja * tworzy komiks o kolejnych przygodach bohatera; wprowadza postaci z innych utworów	* przedstawia wykreowane przez autorów relacje między bohaterami * omawia funkcję łączenia w komiksie różnych konwencji	* wyraża zdanie na temat niezależności artysty wobec kreowanego przez niego świata * redaguje notatkę uwzględniającą wnioski z lekcji	* wypowiada się na temat filmów, gier komputerowych wykorzystujących efekt gry z konwencją

Temat 153. Rozmawiamy o grani- cach moralnych w sztuce na podstawie fragmentu powieści „Kiedy byłem dziełem sztuki” Erica-Emmanuela Schmitta. s. 326	* omawia treść utworu * wymienia elementy świata przedstawionego * opisuje bohatera	* przedstawia głównego bohatera jako artystę, odpowiadając na pytania * analizuje imię i nazwisko, odwołując się do „Słownika mitów i tradycji kultury”	* przygotowuje notatkę prasową na podstawie przeczytanego fragmentu * razem z kolegami nagrywa krótki fragment telewizyjnych „Wiadomości” poświęcony Zeusowi	* wypowiada się na temat: czy wszystko może być twórczym sztuki i granic szokowania odbiorcy - tematem sztuki	* przygotowuje informacje na temat stylu <i>life performance</i> i jego reprezentantów
Temat 154. Czym jest kicz? Rozważania na podstawie artykułu Adama Leszczyńskiego. s. 330	* objaśnia znaczenie słowa: kicz * omawia treść artykułu * wypowiada się na temat przedstawionego problemu * korzysta ze słownika	* wymienia cechy kiczu i opisuje jego potencjalnego odbiorcę * opisuje zdjęcia w kontekście omawianego tematu	* wyraża zdanie na temat narzucania swojego gustu innym; podaje argumenty * wypowiada się na temat malarstwa braci Kossaków i uznania ich twórczości za kiczową	* pisze pracę na wybrany temat * opisuje i ocenia świat zdominowany przez kicz * wymienia kiczowate elementy otaczającej rzeczywistości * wypowiada się na temat dobrego smaku w otaczającej nas rzeczywistości	* przygotowuje prezentację przedstawiającą kicz w architekturze, literaturze, filmie, muzyce lub innych dziedzinach
Temat 155. Dyskutujemy nad perspektywami literatury w świetle utworu Piotra Czerwińskiego „Wspomnienie”. s. 333	* opowiada o swojej ulubionej książce lub niechęci do czytania i przyczyn takiego stanu * omawia treść tekstu * określa elementy świata przedstawionego	* tworzy notatkę graficzną na temat dziejów książki * wypowiada się na temat literatury przeszłości	* wypowiada się na temat roli literatury obecnie i w świecie przedstawionym w utworze, uzupełniając schemat	* wypowiada się na temat działań ludzi, które mogą negatywnie wpłynąć na przemiany kulturowe * wymienia cechy typowego współczesnego odbiorcy literatury	* pisze własny utwór (powieść, opowiadanie, legendę, mit) * przygotowuje lapbook (zwój z osią czasu) na temat dziejów piśmiennictwa

LEKTURY UWZGLĘDNIONE W ROZKŁADZIE MATERIAŁU DLA KLASY ÓSMEJ

Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz” księgi: I, II, IV, X, XI, XII	* wyraża swoje zdanie na temat książki * wykonuje poster z wyjaśnieniem pojęć z lektury wraz z istotnymi informacjami na temat ich pochodzenia, znaczenia, roli itp. * opowiada treść wybranej książki * wymienia elementy świata przedstawionego * recytuje wybrany fragment utworu * wyjaśnia znaczenie tytułu * omawia treść „Inwokacji” * opisuje dwór w Soplicowie, jego wystrój, otoczenie * wykonuje ilustrację do wybranego fragmentu utworu	* wypowiada się na temat pobytu Mickiewicza na emigracji * uzupełnia oś czasu dotyczącą Mickiewicza * układa chronologiczny plan wydarzeń * opowiada historię Jacka Soplicy * omawia treść sporu * w dowolnym fragmencie wskazuje środki poetyckie i omawia budowę tekstu * redaguje opowiadanie twórcze, którego akcja rozgrywa się w czasach współczesnych bądź opisanych w utworze * opracowuje krzyżówkę sprawdzającą znajomość treści utworu	* wymienia cechy gatunkowe eposu i wyjaśnia termin: epopeja narodowa, odwołując się do konkretnych wydarzeń, cytatów z lektury * wykonuje drzewo genealogiczne rodu Sopliców i Horeszków; omawia stopień pokrewieństwa * układa plan dziejów księdza Robaka * charakteryzuje postać jako bohatera dynamicznego * tworzy galerię pozostałych bohaterów epopei * redaguje dłuższą charakterystykę wybranej postaci * wypowiada się na temat wychowania dzieci i młodzieży, ubioru, sposobu spędzania czasu, zwyczajów, tradycji, potraw, patriotyzmu, zalet i wad Polaków * opisuje wybrane zwyczaje	* analizuje treść „Epiologu” * uzupełnia mapę Soplicowa i okolic * pisze rozprawkę na temat rehabilitacji Jacka Soplicy * wchodzi w rolę wybranej postaci i z tej perspektywy przedstawia innego bohatera * analizuje opis koncertu Jankiela pod kątem nawiązań do wydarzeń historycznych * redaguje opis i interpretuje obraz przedstawiający koncert Jankiela * opisuje sposób bycia, cechy poszczególnych warstw społecznych przedstawionych w utworze	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat życia i twórczości Adama Mickiewicza oraz okoliczności powstania „Pana Tadeusza” * wypowiada się na temat filmowej wersji epopei i pisze recenzję * tworzy komiks na podstawie wybranej książki
Henryk Sienkiewicz	* omawia treść lektury	* omawia dosłowne	* omawia pochodzenie	* tworzy profile inter-	* przygotowuje in-

„<i>Quo vadis</i>”	* przedstawia swoje wrażenia * wskazuje elementy świata przedstawionego * wymienia elementy historyczne i fikcyjne * tworzy rodzinę wyrazów: chrześcijaństwo, pogaństwo, miłość * wymienia cechy gatunkowe powieści historycznej * określa rodzaj narracji * zachęca kolegów do zwiedzania Rzymu, używając dwóch argumentów	i przerośnięte znaczenie tytułu * wskazuje wątek główny i poboczny * dzieli bohaterów na pogan i chrześcijan, postaci historyczne i fikcyjne * przedstawia historię miłości Ligii i Winicjusza * wymienia związki frazeologiczne ze słowem: miłość i układa z nimi zdania, odnosząc się do treści utworu * wyjaśnia związek grafik z powieścią * pisze opowiadanie o pobycie w starożytnym Rzymie	społeczne, warunki, styl życia, wartości, zasady wyznawane przez ludzi reprezentujących dwa światy * przedstawia wpływ uczucia na obie postaci * ocenia zachowanie Nerona i wypowiada się na temat weny twórczej artysty * omawia symboliczne znaczenie poszczególnych grafik związanych z powieścią * redaguje charakterystykę wybranego bohatera * przygotowuje folder reklamowy poświęcony wycieczce do Rzymu	netowe bohaterów powieści * przygotowuje streszczenie legendy o założeniu Rzymu * opisuje wieczne miasto przed pożarem i po nim * omawia strukturę społeczną Rzymu * wyjaśnia zwrot: arbiter elegantiarum i w tym kontekście opisuje Petroniusza * redaguje opowiadanie twórcze przedstawiające dalsze losy Ligii i Winicjusza	formacje na temat życia i twórczości Henryka Sienkiewicza; źródeł inspiracji, genezy utworu oraz przyznanej mu Nagrody Nobla * przygotowuje prezentację multimedialną składającą się ze zdjęć miejsc akcji przedstawionych w powieści
					* przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Juliusza Słowackiego; źródeł inspiracji, genezy utworu, a także Gniezna i jeziora Gopło * wskazuje analogię z balladą Adama Mickiewicza „Lilije” lub „Świtezianka”

Melchior Wańkowicz „Ziele na kraterze”	* przedstawia treść tekstu * omawia elementy świata przedstawionego * odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości * wskazuje rodzaj narracji * wypowiada się na temat historii swojej rodziny w kontekście II wojny światowej	* omawia cechy gatunkowe autobiografii * opowiada historię rodziny i dorastania córek pisarza * przedstawia wydarzenia historyczne, w których uczestniczyli członkowie rodziny * wyjaśnia tytuł książki * pisze dedykację dla osoby, której chce podarować omawiany utwór	* opowiada o atmosferze, relacjach panujących w domu i roli wspólnego spędzania czasu z rodziną * wypowiada się na temat zachowania europejskiej młodzieży przed II wojną światową * wymienia wydarzenia, które wpłynęły na życie rodziny Wańkowiczów * tworzy prezentację przedstawiającą galerię postaci z utworu	* wypowiada się na temat antywartości przeciwstawianych przez bohaterkę wolnemu światu * podaje cechy gatunkowe literackiego reportażu * tworzy lapbook związany z utworem	* przygotowuje informacje na temat genezy utworu * pisze reklamę lub recenzję książki
Adam Mickiewicz „Dziady. Część II”	* relacjonuje treść lektury * ustala kolejność pojawiania się duchów * omawia elementy świata przedstawionego * wymienia elementy rzeczywiste, prawdziwe i fantastyczne * wykonuje afisz teatralny do „Dziadów” zawierający symboliczne ilustracje	* charakteryzuje dramat jako rodzaj literacki * omawia zachowanie duchów, ich winę i karę oraz cel pojawienia się na cmentarzu * wskazuje odpowiednie cytaty – przestrogi * inscenizuje fragment dramatu	* interpretuje motto * określa problematykę utworu * wypowiada się na temat roli chóru i guślarza * wyjaśnia symboliczne znaczenie darów, o które proszą duchy * nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	* wyraża własny sąd o zdarzeniach i ocenia zachowanie bohaterów * w postaci graficznej (mapy mentalnej) przedstawia zgromadzone podczas zajęć informacje na temat dramatu * pisze rozprawkę	* przedstawia w dowolnej formie informacje na temat dziadów – uroczystości poświęconej zmarłym (uwzględniając motywy chrześcijańskie, pogańskie i antyczne), oraz informacje na temat dramatu romantycznego i jego wyznaczników * tworzy lapbook

					poświęcony utworowi
Aleksander Fredro „Zemsta”	* wypowiada się na temat wydarzeń ukazanych w dramacie * określa elementy świata przedstawionego * wyjaśnia przyczynę sporu sąsiadów * wykonuje afisz teatralny do „Zemsty”, zawierający symboliczne ilustracje	* ustala plan wydarzeń * wyjaśnia znaczenie tytułu * charakteryzuje dramat jako rodzaj literacki * wypowiada się na temat komizmu w utworze * charakteryzuje bohaterów	* wchodzi w rolę świadka i z tej perspektywy przedstawia wydarzenia * omawia budowę akcji i wskazuje jej poszczególne elementy * pisze charakterystykę porównawczą wybranego sąsiada lub Papkina	* wyjaśnia motto utworu * wypowiada się na temat znaczących nazwisk w dramacie * tworzy w formie lapbooka „Galerię Fredrowskich Bohaterów” * pisze karykaturalną autocharakterystykę	* przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Aleksandra Fredry; genezy utworu i sporu o mur